

Anvisningar

för Working Test Retriever

Anvisningar för arrangörer och domare

Gäller fr o m **2016-03-15** och tills vidare

Innehåll

Syftet med Anvisningar.....	3
1. ARRANGEMANG	3
1.1 Arrangörens ansvar under hundförbudstiden	3
2. STATIONER OCH UPPLÄGG	3
3. KLASSER – SVÅRIGHETSGRAD	4
3.1 Nybörjarklass	4
3.2 Öppen klass	4
3.3 Elitklass	4
4. DUMMIES	4
5. ROLLER	4
5.1 Domare	4
5.2 Kastare.....	5
5.3 Skytt	5
5.4 "Inkastare"	5
6. BEDÖMNINGSANVISNINGAR	5
6.1 Var går gränsen för var och en av de uppräknade kriterierna av grava fel?.....	6
6.2 Var går gränsen för var och en av de uppräknade kriterierna av ”Fel som leder till 0 poäng”?....	7
6.3 Kommentar om ”diskvalificerande fel”	7
7. TÄNK JAKTLIGT	8

Syftet med Anvisningar

Syftet är att vara anvisningar kopplade till gällande Riktlinjer för Working test. Skrivningar i Anvisningar kan aldrig överstyra regelverket och vid eventuella tveksamheter är det Riktlinjer för Working test som avgör vad som gäller.

1. ARRANGEMANG

Working test är en icke stambokförd tävling som anordnas och bedöms efter SSRKs gällande Riktlinjer för working test Retriever.

Poängjakter samt dummy trials/mock trials bedöms inte efter dessa riktlinjer.

Working tests kommer från England, där man ville ha ett komplement till jaktsäsongens field trials, ett bra sätt att hålla igång hunden "off season" och samtidigt få en ny tävlingsform som extra krydda.

Detta dokument Anvisningar för WT är avsedd som stöd för arrangörer, funktionärer och deltagare, och är ett levande dokument som kan ge utrymme för ytterligare tillägg och ändringar när och om så krävs.

1.1 Arrangörens ansvar under hundförbudstiden

Working tests kan till skillnad från de officiella jaktproven anordnas när som helst under året, alltså även under den s.k. hundförbudstiden (från maj till mitten av juli), förutsatt att en anmälan görs i god tid till retrieverjaktprovsansvarig i SSRKs huvudstyrelse.

Dessa lättnader i regelverket gäller tillsvidare och innebär ett synnerligen stort ansvar inför jaktlagen hos de avdelningar och rasklubbar som arrangerar working tests under den känsliga yngelperioden.

2. STATIONER OCH UPPLÄGG

I alla avseenden ska uppläggning vid working test ha den jaktliga situationen som ledstjärna. Det är viktigt att uppgifterna efterliknar vad som kan inträffa under en jakt, och inte blir till en konstlad situation som mer liknar en lydningstest. Hunden måste ges goda möjligheter att visa sina jaktliga förmågor.

Upplägget på varje station ska vara väl genomtänkt och avprovat så att alla startande hundar får så lika förutsättningar som möjligt.

Om något oförutsett inträffar, t.ex. att en kastad dummy fastnar i ett träd, att bössan klickar, eller att en lös hund plötsligt dyker upp i området, gör man ett avbrott och ekipaget får komma tillbaka senare för att göra om uppgiften.

Stationerna bör vara så pass överskådliga så att domare och förare kan se hunden i terrängen.

För att undvika onödiga väntetider bör uppgifterna på alla stationer ta ungefär lika lång tid. Om vattenarbete ingår bör därför själva simsträckan vara kort, medan startpunkten och/eller apporterna kan ligga längre upp på land.

Sökarbete som på B-prov ska undvikas eftersom det tar tid och kan bli svårbedömt. Vill man ha med en sökuppgift kan man ha ett riktat områdessök på en eller två dummies.

På någon station i Ökl och Ekl kan man ha en walk-up. Walk-up i Nkl med två hundar förutsätter en mer befäst stadga hos hundarna än vad alla startande i denna klass kan visa upp, och ska därför inte förekomma.

I Nkl ska stationerna bestå av endast en apport. Vill man ha två enkelmarkeringar, eller en enkelmarkering och en targetuppgift, bedömda av samma domare ska dessa apporterna istället delas upp på, och bedömas som, två stationer.

3. KLASSER – SVÅRIGHETSGRAD

3.1 Nybörjarklass

I denna klass bör man ha enbart enkelmarkeringar. Dolda dirigeringsuppgifter i Nkl får inte förekomma. En ”memory” (minnesapport) som föraren själv lägger ut, alternativt en ”target”, dvs att en dummy, dolt för hunden, placeras på en punkt där hunden tidigare hämtat en markering, räknas ej som en dold dirigeringsupp. Svårigheterna ligger i t.ex. terrängförhållanden och dolda nerslag. En kortare transportsträcka kan läggas in för att bedöma följsamhet och fotgående.

3.2 Öppen klass

I denna klass ökas svårigheten med något längre avstånd, dubbelmarkeringar och dirigeringsupp. Svårighetsgraden bör ligga mitt emellan Nkl och Ekl.

3.3 Elitklass

I denna klass ökas svårigheten betydligt. Längsta apporteringsavstånd bör dock inte överstiga 150 meter.

4. DUMMIES

Dummies ska vara av standardstorlek (400-500 g). Färgen på dummies ska väljas efter terräng, undvik till exempel mörkgrön dummy mot mörkgrön bakgrund. Använd inte orange dummies vid markering eftersom de blir diffusa för hundögat. För att alla ekipage ska få samma förutsättningar ska dummies av samma färg användas för varje uppgift. Nya dummies ska vara invittrade. Vid kylig väderlek bör alla dummies förvaras inomhus innan de ska användas. Domaren ska på samma sätt som vid vilt försäkra sig om att inte dummien skadats av ett för ovarsamt apportgrepp. Ett antal reservdummies ska alltid finnas på varje station.

5. ROLLER

5.1 Domare försäkras om att rätt hund är inne för bedömning. Domaren ger anvisning om när hunden ska sändas, till exempel genom att säga hundens startnummer, ge en klapp på

förarens axel, eller genom annan anvisning. Hund som skickas före tillåtelse räknas som ”knallning”, och leder till 0 poäng.

5.2 Kastare bör sträva efter att alla kast blir lika och att dumbyn hamnar på samma plats för alla startande. Dummies ska förvaras i t ex dummybag, inga dummies får läggas på marken.

5.3 Skytt ska placeras på minst 10 meters avstånd från startplatsen/ekipaget, och inte längre bort än ca 35 meter från kastad apport (tänk jaktligt, d v s realistiskt skotthåll). Skott ska alltid komma före kast. För att göra skeendet så realistiskt som möjligt bör skytten placeras snett framför ekipaget, spela med och rikta bössan mot kastet.

För att efterlikna den jaktliga situationen bör hagelbössa användas, inte startpistol eller apportkastare. Använd inte skarp ammunition, framför allt med tanke på säkerheten men även för att undvika onödig störning mellan stationerna. Lockpipa får gärna användas i ”driver” och som störning, men får inte ersätta skott vid markeringar.

5.4 "Inkastare"

”Inkastare” bör finnas på varje station. Uppgiften är att informera om upplägget, och att göra det på samma sätt för samtliga startande. På så vis sparas mycket tid då domaren kan koncentrera sig på bedömningen. Inkastaren kontrollerar också vilka som startar och har kontakt med tävlingsledningen. För de startande är tydlig och trevligt framförd information en bonus, eftersom själva uppgiften på stationen kräver fullt fokus och ofta går rätt snabbt.

6. BEDÖMNINGSANVISNINGAR

I januari 2011 fastställdes en ändring i poängbedömningen i de internationella working test reglerna. Dessa översattes och infördes i de svenska riktlinjerna.

Varje station får bestå av max två apporter som skall hämtas. Dock kan fler apporter kastas som störning. Varje enskild uppgift är värd 10 eller 20 poäng, beroende på antal apporter. En dubbelmarkering, eller två enkelmarkeringar, eller en dirigerings plus en markering, bedöms alltså med 10 möjliga poäng per apport. En enkelmarkering bedöms med 20 möjliga poäng.

Får ekipaget 0 poäng på den ena av två apporter på en station, kan det alltså få som mest 10 poäng, förutsatt att apporterna tas in i rätt ordning - och att inget fel som leder till 0 poäng har begåtts.

Exempel Ökl; Hunden ska först hämta en enkelmarkering, som är tänkt som en störning för en dirigerings, och därefter hämta en dirigerings. Scenario: Hunden tar in markeringen men kan inte dirigeras till dirigeringsapporten, och får därför inte in denna apport. Bedömning: Max 10 poäng kan utdelas på markeringen, eftersom denna apport var avsedd att hämtas först, och 0 poäng på dirigerings.

Exempel Ekl; En enkelmarkering kastas. Innan denna ska hämtas ska hunden först hämta en dirigerings. Därefter ska markeringen också hämtas in. Scenario: Hunden kan inte dirigeras till dirigeringsapporten, och får inte in denna apport. Bedömningen blir därför 0 poäng på hela stationen i och med att dirigerings skulle hämtats in först.

Observera att en hund som gör ett ”Fel som leder till 0 poäng” (se Riktlinjer för WT) tilldelas 0 poäng på hela stationen. Ekipaget får ändå gå vidare och slutföra tävlingen.

Domaren bör vinnlägga sig om att se hundens kvalitéer (pluspoäng) och inte bara leta fel som belastar hunden i form av minuspoäng (grava fel). Det är lätt att dra poäng för det allra minsta, men de uppräknade punkterna för grava fel anger inte svart-vita bedömningsgrunder.

Information om hur ekipage med lika totalpoäng kommer att placeras i förhållande till varandra ska lämnas till deltagarna vid samling. Ett alternativ för att skilja ekipage åt är att stationer ”viktas” (prioriteras i förhållande till varandra). Används detta system bör samtliga stationer viktas, i fallande ordning. Ett annat alternativ är att den hund som har högst poäng på en enskild station placeras först. Exempel där två ekipage har 87 poäng; ekipage 1 har 11, 20, 18, 19, 19 poäng och ekipage 2 har 12, 20, 18, 19, 18 poäng. Här placeras alltså ekipage 1 före ekipage 2.

6.1 Var går gränsen för var och en av de uppräknade kriterierna av grava fel?

En hund som är **alltför beroende av föraren** är inte en hund som snabbt stannar upp någon gång i arbetet för att få bekräftelse att den är på rätt väg, utan en hund som saknar initiativ och fokus, och upprepade gånger stannar för att fråga föraren. En sådan hund är inte effektiv.

Dålig kontroll och/eller onödigt störande av mark beskriver en hund som inte tillräckligt lyssnar på sin förare och/eller springer mer än den använder sin näsa. Viss hänsyn bör dock tas till en ivrig unghund, och till vind- och vittringsförhållanden.

Dålig markering och/eller dåligt minne av kastad apport beskriver en hund som behöver en hel del hjälp för att få in apporten, alltså inte någon enstaka signal för att hjälpa hunden som kommit fel i vind.

Dåligt fotgående beskriver en hund som behöver upprepade kommandon för att hålla sig vid förarens sida. En glad unghund som studsar vid sidan, men som hela tiden håller sig tätt intill förarens vänstra knä bör inte belastas.

Gränsen för **högljudd handling** är när röstvolym och visselsignaler blir störande för omgivningen (och för den tänkta jaktsituationen). Idealet är förstås "tyst förd" under Pluspoäng.

Långsamt och/eller initiativlöst arbete beskriver en retriever som inte är så effektiv i sitt apporteringsarbete. Jämför med Pluspoäng för "snabb inleverering och avlämning i hand". Dock ska man inte stirra sig blind på farten, utan se till den totala effektiviteten. En hund som kanske inte springer så fort kan ändå vara effektiv i sitt arbete. Några pluspoäng för "arbetar med stil" får den dock inte.

En hund som rastar sig under pågående bedömning på en station, oavsett var detta sker, ska belastas för ett gravt fel med hänvisning till ”Långsamt och/eller initiativlöst arbete”.

Orolig på pass och kräver förarens uppmärksamhet. En förare som inte kan fokusera på uppgiften på grund av att han/hon måste tillrättavisa sin hund på pass, kan heller inte hjälpa hunden på markeringen/dirigeringen om så krävs.

Slarvig apportering ska inte blandas ihop med att hunden i själva upptaget fått ett dåligt grepp på apporten och därför snabbt lägger ner apporten för att lika snabbt ta ett bättre grepp. Idealet är ett balanserat grepp mitt på dummyn.

En hund som släpper en apport, t ex för att skaka sig, ska belastas med **minst** ett gravt fel. Vid jakt ska hunden överlämna det skjutna viltet på ett säkert och lugnt sätt i förarens hand. En slarvig avlämning av en skadeskjuten fågel kan innebära onödigt lidande för fågeln. Om uppgiften på en station genomförs på ett alltigenom föredömligt sätt, för att sen sjabbas bort vid den avslutande avlämningen, bör man ha ovanstående jaktetik i åtanke.

6.2 Var går gränsen för var och en av de uppräknade kriterierna av ”Fel som leder till 0 poäng”?

- 1. Apportbyte;** Arrangören ska tillse att det endast finns en apport per uppgift (lägg alltså inte ut flera dummies vid en dirigeringspunkt). En hund som, efter att den apporterat en apport på t ex en dubbelmarkering, springer och byter till den andra apporten, ska bedömas som 0 poäng.
- 2. Apportvägran;** Avser en hund som inte alls tar upp en dummy, eller som endast efter stor påverkan från föraren förmås att ta upp apporten.
- 3. Fysisk kontakt med hunden;** Fysisk kontakt med hunden i syfte att lugna eller korrigera denna är inte tillåten och leder till 0 poäng. Exempel är om föraren tar i hunden för att råta upp den vid sidan eller trycker en hand på hundens bakdel för att få den att sitta.
- 4. Gnäll/skallgivning;** Alla pip, gnäll eller skall från hunden, från det att kopplet tagits av och bedömningen på en station startat, till dess att kopplet tagits på, ska leda till 0 poäng.
- 5. Omskick;** Har hunden skickats på en apport får den inte tas in till sidan och skickas om.
- 6. Ostadga (”knallar”);** Lämnar hunden förarens sida utan tillåtelse under pågående bedömning i avsikt att apportera, oavsett när det sker, leder det till 0 poäng.
- 7. Söker med dummy i munnen;** Avser en hund som, efter att den apporterat en dummy, endast med svårighet går att kalla in. En hund som tar ett par steg åt fel håll, men som snabbt låter sig påverkas av inkallningssignal, alternativt tar en mindre omväg tillbaka, t ex på grund av tät terräng, ska inte betraktas som ett fel som leder till 0 poäng.
- 8. Ur hand;** En hund som överhuvudtaget inte går att styra och påverka, ska betraktas som ur hand.
- 9. Vägrar att gå i vatten;** En hund som, på en station som består av en land- och en vattenapport, vägrar att gå i vattnet och således inte bärgar apporten, ska bedömas som 0 poäng på hela stationen.

6.3 Kommentarer om ”diskvalificerande fel”

Aga av hund; Det är absolut förbjudet att aga hund! Fysisk kontakt med hunden i syfte att bestraffa denna är inte tillåten och kan leda till att ekipaget utesluts från vidare tävlan. Observera att detta gäller under hela tävlingsdagen, alltså även när hunden inte är under bedömning på en station.

7. TÄNK JAKTLIGT

I alla avseenden ska bedömningen vid working test ha den jaktliga situationen som ledstjärna.

Bedömningen av working test är mer lik bedömningen på A-prov än på B-prov. På B-prov gör domaren en sammanfattande bedömning av hundens jaktliga egenskaper under en fingerad jakt. På A-prov (och vid B-provets praktiska jaktprov) bedöms hundens effektivitet under en jakt, där det absolut viktigaste är att skadeskjutet vilt inte får ligga kvar i markerna.

På ett working test är det effektiviteten som bedöms. Hundar som markerar bra och visar initiativ ska premieras framför hundar som behöver hjälp/måste dirigeras till apporten, då en god markeringsförmåga är av största vikt för våra retrieverraser. Behöver hunden hjälp på en markering ska detta ges. Det gäller dock att läsa sin hund, onödiga signaler och kommandon ger inga pluspoäng.

Ett belysande exempel på skillnaderna mellan provformerna kan vara hur en hund skickas på en markering.

På B-provet vill domaren se att hunden verkligen markerat apporten. En hund som fokuserat och memorerat är en hund med goda markeringsegenskaper. Förarhjälp i form av extra kommandon drar ner intrycket.

På A-provet gäller det att skicka snabbt på en markering. Har hunden samtidigt markerat flera fallna fåglar runt omkring, behövs ett vägledande handtecken för att hunden ska apportera den angivna fågeln så snabbt som möjligt.